

PARLAMENT EUROPEJSKI

2004

2009

Komisja Praw Kobiet i Równouprawnienia

2007/2093(INI)

12.9.2007

OPINIA

Komisji Praw Kobiet i Równouprawnienia

dla Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych

W kierunku strategii europejskiej na rzecz praw dziecka
(2007/2093(INI))

Sprawozdawca komisji opiniodawczej (*): Marie Panayotopoulos-Cassiotou

(*) Procedura obejmująca zaangażowane komisje- art. 47 Regulaminu

PA_NonLeg

WSKAZÓWKI

Komisja Praw Kobiet i Równouprawnienia zwraca się do Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych, właściwej dla tej sprawy, o uwzględnienie w końcowym tekście projektu rezolucji następujących wskazówek:

- A. mając na uwadze, że środowisko rodzinne stanowi odpowiednie ramy dla ochrony praw dziecka, rozwoju jego zdolności, zdobywania wiedzy niezbędnej do wykonywania jego praw oraz uczenia się obowiązków, i że w związku z tym należy dołożyć wszelkich starań w celu wspierania rodziny za pomocą odpowiedniej polityki publicznej, lecz mając na uwadze, że w przypadku braku takich ram wszystkie dzieci powinny być objęte zgodnie z Konwencją o prawach dziecka Organizacji Narodów Zjednoczonych (UNCRC) z dnia 20 listopada 1989 r., ochroną zastępczą, która zapewni ich rozwój wolny od dyskryminacji w jakiegokolwiek postaci,
- B. mając na uwadze, że strategia UE na rzecz dziecka powinna być zakorzeniona w wartościach i zasadach określonych w Konwencji ONZ o prawach dziecka (UNCRC),
- C. mając na uwadze, że przedłużające się sytuacje konfliktowe między rodzicami, którzy się rozeszli, mają negatywny wpływ na dzieci,
- D. mając na uwadze, że należy uznać prawa dziecka jako niezależnej osobowości prawnej i że mimo międzynarodowych i krajowych przepisów dziewczynki i kobiety są często ofiarami nierówności prawnych, społecznych i ekonomicznych, dotyczących wykonywania przysługujących im pozytywnych i podstawowych praw, takich jak dostęp do edukacji, szkoleń i ochrony zdrowia, bezpiecznej żywności, czystej wody oraz praw reprodukcyjnych dla nastolatek,
- E. mając na uwadze, że podstawowe wartości i prawa, w tym także równouprawnienie płci, muszą stanowić nieodłączny element edukacji w dzieciństwie oraz fundament wszystkich dalszych etapów życia,
- F. mając na uwadze, że konieczne jest wprowadzenie perspektywy płci do każdego z obszaru polityk mającego wpływ na dziecko, ponieważ równość między mężczyznami i kobietami rozpoczyna się od uznania równości między chłopcami a dziewczynkami od pierwszych lat życia,
- G. mając na uwadze, że takich przypadków gwałcenia praw kobiet i dziewcząt-alohtonów, jak tzw. przestępstwa honorowe, wymuszone małżeństwa, okaleczenia narządów płciowych oraz inne naruszenia nie można uzasadnić żadnymi kulturowymi czy religijnymi względami i w żadnych okolicznościach nie powinno się ich tolerować,
- H. mając na uwadze, że dzieci w Europie już w młodym wieku konfrontowane są z obrazami z gatunku horroru, scenami pornograficznymi i scenami przemocy, oraz że przemoc pokazywana w mediach może mieć pustoszące skutki psychospołeczne, takie jak stany lękowe i depresje, wzrost agresywności i problemy w szkole,
- I. podkreśla, że chronienie praw dzieci jest nadrzędnym obowiązkiem rządów krajowych; zwraca uwagę, że prawa dzieci stanowią część praw człowieka, które UE i państwa

członkowskie zobowiązane są szanować na mocy krajowego, europejskiego i międzynarodowego prawa;

2. zwraca uwagę, że strategia na rzecz dzieci powinna być zakorzeniona w wartościach i czterech podstawowych zasadach: a) ochronie przed wszystkimi formami dyskryminacji, b) nadrzędności dobra dziecka nad innymi kwestiami, c) prawa do życia i rozwoju, d) prawa do wyrażania opinii i uwzględniania tego prawa w jakichkolwiek kwestiach czy decyzjach dotyczących życia dzieci;
3. podkreśla, iż przyszła strategia powinna uznawać prawo do kształcenia w oparciu o równość szans oraz niedyskryminację;
4. zwraca uwagę, że zakazanie dziewczętom uczestniczenia w zajęciach pozalekcyjnych i zajęciach sportowych, takich jak pływanie w oparciu o przesłanki kulturowe nie jest uzasadnione żadną kulturą ani religią i nie może być tolerowane;
5. wyraża zaniepokojenie z powodu wielu przypadków naruszenia prawa, których ofiarami są właśnie dziewczynki ze środowisk imigrantów; apeluje gorąco do państw członkowskich o zakazanie noszenia chusty i hijabu przynajmniej w szkole podstawowej, aby umocnić prawo do bycia dzieckiem oraz zapewnić w późniejszym czasie prawdziwą i niewymuszoną wolność wyboru;
6. przypomina prawo dzieci do zdrowia oraz w szczególności do zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego dorastających dziewcząt, i stwierdza, że ochrona zdrowia matek powinna stanowić integralną część przyszłej strategii na rzecz praw dziecka, która powinna promować warunki życia i pracy dostosowane do kobiet ciężarnych i karmiących piersią oraz nalega na przestrzeganie istniejących przepisów dotyczących ochrony praw kobiet pracujących, jak również równy i powszechny dostęp dla wszystkich kobiet do wysokiej jakości opieki zdrowotnej przed i po porodzie w celu zmniejszenia śmiertelności matek i dzieci oraz przenoszenia chorób z matki na dziecko; podkreśla ogromne znaczenie urlopu macierzyńskiego dla rozwoju dziecka, zwłaszcza przywiązanie dziecka do matki, nie tylko w pierwszych miesiącach po urodzeniu, ale także w pierwszych latach życia dziecka;
7. przypomina, że dyrektywa Rady 92/85/EWG z dnia 19 października 1992 r. w sprawie wprowadzenia środków służących wspieraniu poprawy w miejscu pracy bezpieczeństwa i zdrowia pracownic w ciąży, pracownic, które niedawno rodziły, i pracownic karmiących piersią¹ określa prawa kobiet ciężarnych i karmiących piersią do zatrudnienia, nakładając na pracodawcę obowiązek podjęcia wszelkich koniecznych kroków, aby zapewnić, iż kobiety oraz ich nienarodzone dzieci nie są narażane na zagrożenie w miejscu pracy;
8. wzywa Komisję i państwa członkowskie, aby ułatwiały młodym dziewczętom dostęp do informacji i edukacji na temat usług z zakresu zdrowia i zdrowia reprodukcyjnego;
9. przypomina, że przyszła strategia UE powinna uznać ważną rolę, jaką odgrywa rodzina jako podstawowa instytucja w społeczeństwie dla przeżycia, ochrony i rozwoju dziecka; jest zdania, że należy w pełni uwzględniać prawa dzieci przy godzeniu pracy z życiem rodzinnym oraz godzinami pracy, ze szczególnym naciskiem na sytuację matek

¹ L 348 z 28.11.1992, str.1.

niepełnosprawnych oraz matek dzieci niepełnosprawnych, a także politykę wsparcia publicznego lub prywatnego dla dzieci oraz dla ojców i matek, aby oboje rodzice byli w stanie wypełnić i dzielić obowiązki związane z wychowaniem i opieką; oraz że powinna w podobny sposób uznać, że coraz więcej osób żyje dziś w alternatywnych modelach rodziny, nieodpowiadających obrazowi tradycyjnej rodziny składającej się z matki, ojca i wspólnych biologicznych dzieci;

10. zaleca utworzenie i rozwój lokalnych i regionalnych sieci, przy udziale organów centralnych i lokalnych, organizacji pozarządowych i organizacji na rzecz ochrony praw dziecka, w celu zapewnienia usług w zakresie profilaktyki, ochrony i wsparcia dla dzieci i ich rodzin;
11. podkreśla znaczenie utworzenia w państwach członkowskich właściwych struktur, aby pomóc dzieciom i ich rodzicom w odnalezieniu się w nowej sytuacji rodzinnej;
12. potępia wszelkie formy przemocy dokonywane na dzieciach, w tym akty przemocy fizycznej, psychicznej i seksualnej, takie jak tortury, wykorzystywanie i eksploatacja dzieci, uprowadzanie, handel dziećmi lub sprzedaż ich albo ich organów, przemoc w rodzinie, pornografia dziecięca, prostytutka dziecięca, pedofilia, lub szkodliwe praktyki tradycyjne, jak np. okaleczanie kobiecych organów płciowych, przymusowe małżeństwa, zbrodnie w imię honoru;
13. wzywa państwa członkowskie do podejmowania skutecznych legislacyjnych lub innych środków w tym zbieranie danych z podziałem na płeć i wiek w celu zapobiegania i eliminowania wszelkiego rodzaju przemocy dokonywanej na ich terytorium w sferze prywatnej i publicznej;
14. wzywa państwa członkowskie do uwrażliwiania lekarzy na szkodliwe praktyki wynikające z tradycji oraz do zapewnienia, że winni tych przestępstw zostaną ukarani zgodnie z obowiązującymi przepisami zwracając szczególną uwagę na najbardziej zagrożone grupy, jakie stanowią dziewczynki i kobiety imigrantki, dziewczynki i kobiety pochodzące z mniejszości etnicznych oraz dziewczynki niepełnosprawne;
15. wzywa państwa członkowskie do wdrożenia przepisów prawnych dotyczących okaleczania genitaliów kobiet, lub do przyjęcia takich przepisów ustawowych, na mocy których można ścigać na drodze sądowej osoby, które dokonują okaleczenia genitaliów kobiet;
16. wzywa państwa członkowskie do wprowadzenia obowiązkowego rejestrowania przez pracowników służby zdrowia wszystkich przypadków okaleczania genitaliów kobiet, jak i przypadków, w których istnieje podejrzenie, że może nastąpić okaleczenie genitaliów kobiet;
17. wzywa państwa członkowskie do głośnego piętnowania przemocy kobiet podyktowanej tradycją, do potępienia przypadków przemocy i pogwałcenia praw człowieka dziewcząt alochtonem na gruncie rodzinnym oraz do skontrolowania, na mocy których przepisów można pociągać członków rodziny do odpowiedzialności, zwłaszcza w przypadku tak zwanych przestępstw honorowych;
18. utrzymuje, że w celu rozpoznania i przeciwdziałania na wczesnym etapie przemocy

wobec dzieci i ich wykorzystywaniu trzeba wprowadzić szczególną formalną procedurę rejestrowania i rozpatrywania takich przypadków, jak również programy szkoleniowe dla personelu medycznego i pracowników opieki zdrowotnej odpowiedzialnych za sprawy związane ze zdrowiem fizycznym i psychicznym dzieci;

19. przypomina, że dzieci i młodzież, niezależnie od wieku, mają prawo do wyrażania swoich poglądów; uważa, że dziewczęta, podobnie jak chłopcy mają prawo do własnego zdania oraz że prawo to powinno zostać zagwarantowane w trakcie prac nad unijną strategią praw dziecka oraz, że należy w niej zapewnić równy udział dziewcząt i chłopców;
20. zachęca państwa członkowskie do ustanowienia przepisów ramowych umożliwiających nakładanie kar na osoby uprawiające turystykę seksualną z udziałem dzieci oraz zachęca państwa członkowskie i Komisję Europejską do zbadania możliwości wprowadzenia wspólnej unijnej strategii przeciwko turystyce seksualnej, której obiektem są dzieci oraz do podpisania i promowania kodeksów postępowania w przemyśle hotelarskim i turystycznym, takich jak kodeks ECPAT¹ Kodeks postępowania mający na celu ochronę dzieci przed wykorzystywaniem seksualnym w sektorze turystycznym z dnia 21 kwietnia 2004 r.
21. podkreśla fakt, że przeważającą większość dziecięcych ofiar handlu dla celów komercyjnego wykorzystania seksualnego, jak prostytutka i produkcja dziecięcej pornografii, jak również w przypadku wymuszonych małżeństw, stanowią kilkunastoletnie dziewczynki, co sprawia, że problem handlu ludźmi należy do poważnych kwestii nacechowanych płciowo; podkreśla ponadto, że nawet w grupach zaangażowanych w kontrolowanie i powstrzymanie handlu ludźmi utrzymuje się stereotypowe podejście do stosunków między płciami oraz tradycyjne postrzeganie roli kobiet i dziewcząt;
22. wzywa państwa członkowskie, które jeszcze tego nie zrobiły, do ratyfikowania Protokołu dodatkowego o zapobieganiu, zniesieniu oraz karaniu za handel ludźmi, szczególnie kobietami i dziećmi przyjętego przez ONZ w Palermo w 2000 r., oraz do podjęcia wszelkich koniecznych środków do udzielenia ochrony dziecięcym ofiarom handlu ludźmi, między innymi poprzez zezwolenie ofiarom handlu na czasowe lub stałe pozostanie na swym terytorium;
23. wzywa Komisję do bezzwłocznej kontynuacji oceny krajowych środków wykonawczych w odniesieniu do decyzji ramowej Rady 2004/68/WSiSW z dnia 22 grudnia 2003 r. w sprawie zwalczania seksualnego wykorzystywania dzieci i pornografii dziecięcej² z myślą o przedstawieniu wniosku w sprawie natychmiastowej zmiany przepisów krajowych sprzecznych z tą decyzją, a także ratyfikacji przez wszystkie państwa członkowskie protokołu fakultatywnego do międzynarodowej Konwencji ONZ o prawach dziecka dotyczącego sprzedaży dzieci, prostytutki dziecięcej i pornografii dziecięcej przyjętego przez Zgromadzenie Ogólne ONZ w dniu 25 maja 2005 r.; uważa, że jednym z podstawowych priorytetów Komisji powinno być nasilenie transgranicznych działań przeciwko stronom internetowym zawierającym pornografię dziecięcą oraz

¹ ECPAT oznacza międzynarodową sieć wsparcia na rzecz położenia kresu prostytutce dziecięcej, pornografii z udziałem dzieci, handlu dziećmi w celach seksualnych.

² Dz.U. L 13 z 20.1.2004 r., str. 44.

- poprawa współpracy między organami publicznymi i instytucjami prywatnymi, mająca na celu doprowadzenie do zamknięcia nielegalnych stron internetowych;
24. wzywa Komisję i państwa członkowskie do podjęcia wszelkich dostępnych kroków, w tym zainicjowanie kampanii informacyjnych i prewencyjnych, w celu zwalczania zgubnego wykorzystywania technologii informacyjnych i komunikacyjnych dla celów handlu chłopcami i dziewczynkami, jak i pornografii dziecięcej, biorąc pod uwagę, że to, co jest przestępstwem, pozostaje nim również w sieci;
 25. zwraca się do państw członkowskich o sprawdzenie, w jaki sposób można poprawić ochronę nieletnich przed przemocą w mediach oraz czy należy zaostrzać kary za naruszenia ochrony nieletnich w mediach;
 26. podkreśla, że przyszła strategia i działania państw członkowskich powinny obejmować środki mające na celu zapobieganie i zwalczanie przemocy dokonywanej przez dzieci, w szczególności w środowisku szkolnym, między innymi poprzez kampanie wychowania obywatelskiego, promowanie i nauczanie zasad etycznych i moralnych w szkołach oraz odpowiednie uczulanie rodziców i wychowawców;
 27. zachęca państwa członkowskie do zwiększenia odpowiedzialności mediów i dostawców usług internetowych w zakresie zwalczania wszelkich form przemocy wobec dziewczynek i chłopców, w szczególności poprzez walkę z rozpowszechnianiem materiałów pornograficznych z udziałem dzieci, identyfikowanie i karanie osób korzystających z tych materiałów oraz propagowanie przekazu medialnego szanującego prawa dziecka i jego godność;
 28. przypomina państwom członkowskim, że muszą bezzwłocznie przestrzegać swoich europejskich i międzynarodowych zobowiązań w dziedzinie ochrony praw dziecka;
 29. zaleca, aby w przyszłej strategii zwrócono szczególną uwagę na opiekę medyczną, psychologiczną i socjalną nad dziećmi, które są ofiarami zaniedbania, znęcania się, wykorzystywania oraz bezpośredniej lub pośredniej przemocy, przy uwzględnieniu nadrzędnego dobra dziecka oraz kwestii równości płci; przypomina, że należy uwzględnić w pracach Komisji wpływ pośredniej przemocy na dobrobyt dziecka oraz zapobieganie jej; podkreśla, że problemy te często łączą się z ubóstwem i społecznym wykluczeniem rodzin oraz że potrzebna jest nowa polityka społeczna kładąca większy nacisk na solidarność, jeśli kwestie te mają zostać rozwiązane;
 30. zwraca się o włączenie do przyszłej strategii działań zapobiegających przemocy ze względu na płeć, obejmujących między innymi kampanie uwrażliwiające na temat równości kobiet i mężczyzn skierowane do dzieci, rodziców, wychowawców oraz szczególnie narażonych społeczności, mających na celu umożliwienie emancypacji dziewczynek oraz skuteczniejszej obrony ich praw; wzywa do propagowania aktywnego udziału chłopców i mężczyzn we wspomnianych środkach zapobiegawczych; zwraca się do Komisji o uzależnienie swojej polityki wspierania rozwoju oraz umów handlowych od wdrożenia przepisów prawnych zapewniających równość kobiet i mężczyzn oraz znoszących wszelkie rodzaje przemocy wobec kobiet i dzieci;
 31. zachęca państwa członkowskie i Komisję do wspierania w UE i poza nią równego dostępu dziewczynek i chłopców do opieki zdrowotnej, ze szczególnym naciskiem na

- dzieci w najbardziej niekorzystnym położeniu, a zwłaszcza te pochodzące z mniejszości etnicznych lub społecznych;
32. wzywa Komisję, aby w ramach swych stosunków z państwami trzecimi zachęcała do ratyfikowania międzynarodowych konwencji, których celem jest wyeliminowanie przypadków dyskryminacji kobiet, a także aby wspierała ich udział w życiu gospodarczym, społecznym i politycznym, przyczyniając się w ten sposób do poprawy sytuacji dzieci;
 33. zachęca państwa członkowskie do podkreślania w programach nauczania i do włączania do nich treści związanych z prawami człowieka i wspólnymi wartościami, które stanowią podstawę obywatelstwa demokratycznego;
 34. zwraca się do Komisji o zebranie danych według płci i wieku dotyczących wszystkich form dyskryminacji i przemocy wobec dzieci, włączenie problematyki równości kobiet i mężczyzn do wszystkich strategii politycznych oraz instrumentów przyszłej strategii, w tym do działań Forum ds. praw dziecka, oraz o zapewnienie monitorowania i oceny tych strategii politycznych między innymi za pomocą budżetowania uwzględniającego problematykę płci („gender budgeting”);
 35. zwraca się do Komisji o sporządzenie rocznego raportu Unii Europejskiej w sprawie młodzieży;
 36. przypomina, że skuteczność przyszłej strategii wymaga zaangażowania i przyjęcia długoterminowych działań, wzmocnionej i skutecznej kontroli wdrażania praw dziecka poprzez rozwijanie wskaźników oraz zaangażowanie organizacji pozarządowych, rodziców i stowarzyszeń edukacyjnych, jak również koordynacji z innymi inicjatywami i polityką krajową i międzynarodową w zakresie obrony praw dziecka;
 37. wzywa państwa członkowskie, aby podjęły wszelkie niezbędne środki w celu zapewnienia wysokiej jakości ośrodków opieki nad dziećmi, ponieważ ośrodki te dają dzieciom solidną podstawę na przyszłość, a jednocześnie przynoszą korzyści rodzicom, zwłaszcza biorąc pod uwagę obciążenie matek pracą;
 38. wzywa Komisję i państwa członkowskie do wzmocnienia swych wysiłków w zwalczaniu wywołanych alkoholem krzywd, których ofiarą padają kobiety i dzieci, poprzez:
 - a) a. poprawę informacji udzielanych kobietom na temat spektrum płodowych zaburzeń alkoholowych,
 - b) b. dostarczanie kobietom właściwych usług opieki zdrowotnej i poradnictwo dla kobiet z problemami alkoholowymi w ciąży i po niej, jak również dla kobiet i dzieci w rodzinach, które borykają się z problemem alkoholowym i z nadużywaniem innych substancji,
 - c) c. wprowadzenie surowszych przepisów w zakresie reklamowania napojów alkoholowych oraz sponsorowania imprez sportowych przez przemysł monopolowy w formie zakazu nadawania reklam w godz. od 6.00 do 21.00, oraz zakazanie reklamowania alkoholu na nośnikach o treściach kierowanych do dzieci (gry komputerowe, komiksy) tak, by nie przedstawiać dzieciom pozytywnego wizerunku

alkoholu, oraz

- d) zakazanie napojów alkoholowych o wizerunku graficznym nieznacznie różniącym się od słodczy czy zabawek, gdyż dzieci nie potrafią rozróżnić między napojami alkoholowymi i niealkoholowymi;

PROCEDURA

Tytuł	W kierunku strategii europejskiej na rzecz praw dziecka		
Numer procedury	2007/2093(INI)		
Komisja przedmiotowo właściwa	LIBE		
Komisja wyznaczona do wydania opinii	FEMM		
Data ogłoszenia na posiedzeniu	26.4.2007		
Ścisła współpraca	26.4.2007		
Sprawozdawca komisji opiniodawczej	Marie Panayotopoulos-Cassiotou		
Data powołania	20.12.2006		
Poprzedni sprawozdawca(y)			
Rozpatrzenie w komisji	2.5.2007	4.6.2007	25.6.2007
Data zatwierdzenia wskazówek	11.9.2007		
Wynik głosowania końcowego	za:	26	
	przeciw:	0	
	wstrzymujących się:	1	
Posłowie obecni podczas głosowania końcowego	Edit Bauer, Emine Bozkurt, Hiltrud Breyer, Edite Estrela, Ilda Figueiredo, Věra Flasarová, Lissy Gröner, Zita Gurmai, Livia Járóka, Urszula Krupa, Marie Panayotopoulos-Cassiotou, Zita Pleštinská, Karin Resetarits, Teresa Riera Madurell, Raül Romeva i Rueda, Amalia Sartori, Eva-Britt Svensson, Anne Van Lancker, Anna Záborská		
Zastępcy obecni podczas głosowania końcowego	Gabriela Crețu, Donata Gottardi, Anna Hedh, Christa Klauß, Marusya Ivanova Lyubcheva, Maria Petre, Zuzana Roithová		
Zastępcy (art. 178 ust. 2) obecni podczas głosowania końcowego	José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra		
Uwagi (dane dostępne tylko w jednym języku)			